

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 47.

V petik 13. Rožnika.

1851.

Povabilo na naročbo.

S pervim dnevom maliga serpana tekočiga leta se začne nova naročba na časopis „Ljubljanski Časnik.“ Vredništvo je že o začetku leta naznanilo obljube in vodila svojiga mnenja. Častiti bravci imajo pred očmi polovico drugiga tečaja, naj bi tedaj sami sodili, če je ono se poganjalo obljube dopolniti.

Zastava naša je znana: svobodna, samostojna nerazvezljiva vstavna avstrijska deržava z enakopravnostjo vsih narodov po postavi 4. sušca 1849, mem vsiga nam velja pa *edinost moč in sreča cesarstva*. — Temu namenu bodo tudi zanaprej vsi vodivni sestavki primerjeni, naše geslo ostane: *Ako le če, Avstrija čez vse*.

„Ljubljanski Časnik“ je tedaj sploh iz celiga serca Avstrijanec, kakor takšin pa posebno Slovenec. Kakor Avstrijanec bo on vse podpiral, kar dragi domovini, *vesoljni Avstrijski deržavi* k dobrimu služi, se bo pa vsimu zoperstavljal, kar bi vtegnilo mir in spravo med sicer različnimi vonder bratovsko zedinjenimi narodi žaliti. Vesoljnost mu gre čez kakorkoljšni posamesni del.

Pri tem „Ljubljanski Časnik“ ne neha biti zvesti sin svoje slovenske matere. Jo bo častil in si prizadeval slovenski narod na tisto stopnjo omike in blagostanja povzdigniti, na kateri se drugi narodi že znajdejo, kateri so Slovenci zavolj izverstnih lastnost popolnoma vredni.

Vlada je „Ljubljanskiga Časnika“ izvolila svoje ukaze, oznanila in postave Slovincam naznanovati. On si bo tedaj prizadeval svojim bravcam pravi pomen novih postav, kjer bo potreba natančnejši razlagati, on si bo tudi prizadeval vladi deželne potrebe kazati.

Politiški stan evropejskih zadev je tak, de vsaki dan glas kake imenitne prigodbe v mnogih deržavah prinese, in pripravljajo se v raznih krajih že bolj važne zgodbe, katere bodo v kratkim na luč stopile. Tudi prosti Slovenec ne praša le: *je kaža zavrela, se terga kaj nit?* temuč pazljivo se po svetu ozera, kaj se tu in tam godi. — Bomo tedaj zgodbe politiškiga sveta in posebno Avstrije skerbno nabirali in kar bode le mogoče naglo častitim bravcam prinašali.

Vse te obljube bo pa „Ljubljanski Časnik“ bolj in bolj dopolniti le takrat v stanu, če ga bodo podperali *zlahtni rodoljubi, Slovenski brati*. Na Krajskim, Primorskim; Koroškim in Štajarskim štejeemo mnogo mnogo slovenskih pisateljev iskrene domoljubnosti in izverstne učenosti, kateri pa (žali Bog) svoje zaklade skrivajo svojimu narodu v veliko škodo. Prosimo tedaj nam pošiljati vodivne politiške sestavke, primerjene namenam tega časopisa. Prosimo lepoznanški list okinčati z *poezijo* in *prozo*, posebno bi želeli *cestopise po slovenskih krajih, življenjopise imenitnih Slovincov, popisovanje slovesnost na kmetih, domačih šeg in navad, zgodovinske spominke slovenskiga rodu narodne pripovedke in pravlice, narodne pesmi i. t. d.* — Naj bi postal „Ljubljanski Časnik“ zaloga slovenske lilerature, naj bi pri naših sosedih daleč okolj slovelo *Slovincov* ime.

„Ljubljanski Časnik“ izhaja vsak teden dvakrat in sicer *vlorik* in *petik*. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kr. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 krajc. — Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold. za pol leta 3 gold. 30 krajc. za četert leta 1 gold. 45 krajc. Dopisi naj se pošiljajo v tiskarnico Jožefa Blaznika.

Pisma, v kterih se naročnina pošilja, se morajo *po novih postavah frankirati*.

V Ljubljani 6. rožniga cveta 1851.

Dragotin Melcer, odgovorni vrednik.

Založnik in tiskar Jožef Blaznik.

Vradni del.

C. k. deželno poglavarstvo je pod patronatom krajskega duhovskega zaklada Zatične stoječo in po v pokoj postavljenemu vikarju Andreju Lusnerju spraznjeni vikarjat Sostro kaplanu pri sv. Petru v ljubljanskem predmestju, Antonu Gregorcu podelilo.

Ljubljana 28. maja 1851.

Danes bo XXV. del III. tečaj 1851 deželnega zakonika in vladniga lista za Krajsko kronovino izdan in razposlan.

Ljubljana 10. junija 1851.

Od c. k. vredništva deželnega zakonika in vladniga lista za Krajsko.

10. junija 1851 je bil XXV. del, III. tečaj deželnega zakonika in vladniga lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Cesarski patent 11. Aprila 1851, s kterim se dajo pravila za ravnavo sodnij k speljevanju patenta 25. Septembra 1850 zastran odkazovanja odškodninskiga kapitala za prejem-

sine (odrajtovila), ki vsled zemljiške odveze nehajo ali se odkupiti imajo. — Ukaz c. k. štaj. ilirskega denarstvenega deželnega vodstva 28. Aprila 1851, zastran izmere davšin za vknižbo zaostalih obrest od dolžnih terjav. — Okoljni ukaz c. k. štaj. ilirskega denarstvenega deželnega vodstva 29. Aprila 1851, zastran rabe §. 80 začasne postave 9. Februarja 1850 v primerljajih, ko enojna neposrednja davšina meni kot za pismo porabljeni kolek zneze. — Ukaz c. k. višje deželne sodnije za Koroško in Krajsko 1. Maja 1851. Predpis zastran vgotovljenja stroškov za hrano dohodniških prestopnikov, ki so pri sodnijah v preiskavni ali kazenski ječi zaperti.

Nevradni del.

Avstrije prihodnjost.

(Dalje.)

VIII.

Ozrimo se zdaj na važne prigodbe zadnih let pretekliga stoletja, v katerih najdemo vzro-

ke pogube nemškiga kakor korenine stvaritve avstrijskiga cesarstva. Bo treba jih nekaj pretresti, da bi bili v stanu bolj ceniti, kar se je v naših časih dogodilo in kar imamo v prihodnje dočakati. Že v poprejnem sestavku smo omenili, kaki je bil konec perve francozvske revolucije, preiskujmo, po kaki poti je osoda te deržave takimu izhodu nasproti hitela. — Po dolgih prepirih so se zedinjili poslanci treh stanov sedajnega kraljestva in so se klicali narodni vstavodavni zbor. To se je zgodilo v pervih dneh maliga serpana leta 1789. Že 14. dan ravno tega mesca je divja derhal serditih puntarjev napadla kraljevo terdnjavo v Parizu, imenovano *Bastille*, in je posadko z poveljnikom vred grozovitno umorila, tedaj štejejo nekteri od tega dneva začetik francozvske prekucije, mi bi ga raji stavili v 23. dan rožniga cveta, ko so deržavni poslanci se prederznili kraljevimu povelju pokornost odreči. Na tako nakažani poti vstavodavni zbor ni zamudil urno napredovati.

V eni noči od 4. da 5. velkiga serpana je nadušena večina poslancov do zdaj veljavni red javnih in osebnih pravic od verha do tla prevrnila, v tej noči je poginula štirinajst stoletna sloveča francozovska samovladija, zastoj so si mnogi modri možje prizadevali, mervto truplo zopet oživiti.

Je ni bilo skoro najti pravice, naj že bo v deržavnih ali cerkvenih zadevah, katera po enostranskih sklepih te noči bi ne ostala silno razžaljena, tlaka desetina in enaki davki so bili dvignjeni brez odškodovanja, razločik stanov izbrisan, in vsi deržavljeni enaki izklicani, Kralj Ludovik XVI. takrat ni imel svojega sedeža v Parizu, poglavitim mestu francoskiga, ampak v bližnjim mestu *Verzailles*. Žlahtniki, viksi duhovšina, vsi posestniki z ministri vred so mu svetovali v namenjene sklepe narodniga zbora, ki je svoje seje tudi v *Verzailles* imel, nikakor ne dovoliti, da bi svitlobo njegove kraljeve krone neotemnjeno ohranil. Tedaj je mnoge sklepe ko neveljavne overgel. S tim je bila puntarska stranka še bolj združena. Kralju je manjkalo terdne stanovite podpore. Njegova armada je bila pogumna, v zvestobi pa se ne da avstrijski primeriti, katera je v podobnih okoljshinah nepremakljivo zvesta svojimu cesarju v pomoč hitela. Dne 6. kozoperska pridere puntarska derhal v kraljevi sedež, mu pobije zveste služabnike, zasramuje kralja in kraljico, in vsili, da se oba v Pariz preselita z narodnim zborom vkup.

Zdaj je prebival nesrečni kralj v sredi serditih sovražnikov. Njegova brata pobegneta na ptuje, z njima knezi kraljeve rodovine, mnogi častniki armade in viksi vradniki. Žali bog, da so raji na ptujim prenapete namena kovali, kakor da bi bili doma zadnjo kaplico svoje kervi svojimu kralju v dar prinesli. Zmešnjava dan za dnevom bolj rase, neizmerno veliki del naroda je novim napravam nasproti se ustavljal in hotel reči pri starim ohraniti, ali saj da bi kraljeva oblast čez pravo mero pomanjšana ne bila. V letu 1791 je bila naznanjena od nar bolj skušenih mož osnovana vstava francozovskiga kraljestva. Leva ali republikanska stranka postavodavniga zbora se je pa že tačas z vso močjo poganjala, vse v brezden prekucij potopiti, da bi pervaki bili v stanu sebe na prvo stopnjo povzdigniti. Kralj in Kraljica pobegneta 21. rožniga cveta 1791, pa sta bila izdana, vjeta, in zasramovavno v Pariz nazaj dopeljana. Na novo skovano vstavo je kralj še tisto leto prisegel, če tudi vsiljen, vunder z resničnim namenam se je zvesto deržati, — vse zastoj, puntarska republikanska stranka mu je pogubo nažugala. Armada in narodna straža mu niste zvesti ostale, prijatli namest doma mu varhi biti, so v ptuje dežele pobegnili — tedaj mu ostane up otetja le od rešne pomoči evropejskih vladarjev, katerimu je vsim enako žugajoča nevarnost v podporo klicala. Po smerti Jožefa II. mu je nasledoval njegov brat ko nemškorski cesar Leopold II., ogerski in bohemski kralj in vladar dednih avstrijskih dežela. On je dobro spoznal nevarni stan svojiga svaka nesrečniga Ludovika XVI., in se je celo leto 1791 trudil kneze nemškiga cesarstva, posebno pa Porusovskiga kralja Friderika Vilhelma II. pregovoriti, da bi za otetje francozovskiga kralja, če bi treba bilo, serčno meč dvignuli.

Med tem ravnanjem neprevidama umre Leopold II., 1. sušca 1792, in njegov sin mu je nasledoval v nemškim cesarstvu ko Franc II. kakor tudi v ogerski in bohemski kroni. Dne 6. maliga serpana 1792, so nemški knezi v pričo stali kronanju zadnjiga nemškiga cesarja. Že 20. maliga travna je prekucivna stranka vsilila kralja Ludovika nemškimu ce-

sarju bohemskimu in ogerskimu kralju vojsko napovedati. Nemški knezi so se od začetka te vojske serčno lotili. V prvih dnevih velkiga serpana ste stale zedinjeni armadi avstrijska in porusovska pod poveljem vojvoda od Braunschweig na meji francozovske dežele. 25. maliga serpana je oznanil ta slavni vojvoda manifest ali razglas, v katerim je puntarjem nar hujsi kazni nažugal, ako bi se prederznili v svoji nepokornosti terdovratno ostati. To je nezadovoljno stranko k nar veči stopnji revolucijske groze razdražilo. 10. velkiga serpana pridere kervoželjna derhal v kraljevi sedež v Parizu, pobije stražnike, razgraja v peklenski hudobii. Nesrečni kralj, katerimu je bila draga vsaka kaplica svojih podložnih, množici zvestih služabnikov povelje da, orožje odložiti in se z kraljico poda v sredo narodnih postavodavnih poslancov. Ti pa v pričo njega kraljevi vladi na Francozovskim konec napovedo in izklicajo republiko. V Parizu pa kri v potokih teče, je ni bilo varnosti ne življenja ne premoženja, v imenu prostosti in enakosti se delajo pregrehe, katerih dosihmal svet še vidil ni, in Bog daj — da bi jih ne vidil.

Zedinjene armade nemških knezov so od začetka prav srečno napredovale, tako de so bile v polovici kimovca že blizo Pariza. Zdaj se pa vliiva neprenehama jesenski dež, vse pota so pod vodo, potrebni živež začne zmanjkovati, in po bitvi 20. kimovca pri mestu *Valmi* se vernejo zvezne armade nazaj v Nemško. Zdaj pa maševavna jeza serditih puntarjev ni spoznala več ne konca ne kraja, Ludovik XVI. je bil pred tako imenovano sodbo svojih nar hujsih sovražnikov postavljen, k smerti obsojen, umerl je kraljevi mučenik 21. prosenca 1793. Nimamo prostora ne namena groze te prve francozovske revolucije dalej izpeljavati, menimo, da imajo naši bravci že na tem zadosti. Naj bi se po tim strašnim izgledu vsi učili, kako neizrečno nevarno de je se z ognjem prekucije igrati, naj bi vsi tudi za prihodnje čase prevdarili, kam razujzdano nagnenje omamljenih ljudi zabrede. Kaj je obljubil začetik, kaj je prinesil konec? — Kaki so bili ljudje, ki so se prederznili kervo-točne roke na posvečeno osebo svojiga kralja položiti. — Nekaj, če ne enaciga, vunder podobniga smo mi Avstrijanci skusili v letu 1848, s tim razločkam, da se je vse bolj hitro ovilo in da je bil izid ves drugi, kakor je vsim znano, hvala zvesti in pogumni armadi! —

Zdaj so se začeli za nemško cesarstvo in za avstrijske dežele zlo žalostni časi. Francozovska revolucija je vse svoje moči napela, nasproti stoječi knezi ji niso bili kos.

Edinost se je med njimi v kratkim razklala, ko so mnogi knezi od zveze odpadli, posebno pa ko je Porusovski kralj Friderik Vilhelm II. zase in svojo deržavo z vlado francozovske republike leta 1795 v *Bazelnu* poseben mir napravil. Potegnili so tam mejo, katera je ločila severno in južno nemško deželo. Perva je z Francozi v mirni stan stopila, v drugi je moral cesar Franc II. sam opert na moči svojih dednih avstrijskih dežela težko breme hude vojske nositi. V terdni zvezi so tačas zvesti sinovi Avstrije, Madjari, Slovani in Nemci svojo kri preivali za slavo svojiga vladarja, za otetje *nemškiga* cesarstva. Srečni časi, ko se še nič ni slišalo od preprirov med Nemci in Slavjani, med Slavjani in Madjari, ko so vsi narodi avstrijskih dežela bratovsko zedinjeni pod černo-rumeno zastavo vitezno v bran stali hrabrim Galjanam in slavnimu cesarju Napoleonu, pervimu vojvodu devetnajstiga stoletja. *Prihodnjost Avstrije* bo skazala, de smo mi sinovi vredni naših očetov, oni so se vitezno bili za svoje vladarje, tačas nemške cesarje, mi ne bomo za njimi

ostali v zvestobi do našiga avstrijsko cesarskiga sedeža. Nemci pa naj bi ne pozabili, koliko je teklo *Slavijanske* kervi od leta 1792 do 1845 za *nemško* slavo, dokler so *zedinjeni moči* dvignule težki jarm ptuje sužnosti od globoko, do tla potlačene nemške dežele.

Nemško cesarstvo je pod vlado zadniga cesarja Franca II. svoji pogubi bolj in bolj nasproti hitelo. Je ni bilo tud več rešne moči za taisto deržavo. Že kake stoletja sem je slabela, kar so nemški knezi cesarjem pokornost odrekli. Luteransko krivoverstvo jo je razklalo; tridesetoletna vojska je ptuje vlade vabila, se v nemške razmere vtikati, po spravi leta 1648 je monarhiji Karolna velikiga ostala komaj senca poprejne slave. To senco so republikanski Galjani pred seboj gnali. Poprijel je na Francozkim slavni vojvoda Bonaparte deržavno veslo z močnimi rokami, je vkrotil republikance in se je isklical cesarja Napoleona I. 20. velkiga travna 1804. Že po spravi v mestu *Lunerville* od 9. svečana 1801 so bile vse dežele na levi strani potoka *Rena* nemškimu odtergane, še bolj pa so se nemški knezi cesarskemu premagavcu vklanjali, kateri jim je zato samostojne krone podaril, Badensko, Wirtemberško in Bavarsko so stopile v tanjko zvezo z Francozkim cesarstvom. V takih okoljshinah je Franc II. na znanje dal dva važna razglasa. 11. velkiga serpana 1804 se je *izklical dedniga cesarja avstrijske samovladije, s tim je bila rojena samostojna Avstrija*. 6. velkiga serpana 1806 je oddal nemško cesarsko krono, in tako se je končalo od Karolna vtemeljeno nemško cesarstvo. Komaj vstavljena avstrijska deržava je skusila hude nadloge nesrečnih let 1805 in 1809. Dvakrat so prihrušile premagavne sovražne armade do serca samovladije. Šest mescov so 1809 Francozi Dunaj posedli, 15. velkiga serpana je Napoleon po Dunajskim Časniku razglasil razdelitev cesarstva in prebivavce ogerskiga kraljestva vabil, da bi naj si na starim polju *Rakoš* lastniga kralja izvolili. Je temu vabilu morebiti kdo ubogal? Novice tistih časov le od *eniga* ne povedo. — To pa oznani zgodovina leta 1809, de je avstrijsko ljudstvo, brez razločka raznih narodov, živelo in gorelo za svojiga v nevarni nesreči stiskaniga dragiga očeta cesarja Franca I. Nemci, Čehi, Poljaki, Rusini, Madjari, Hrovati, Slavonci in Slovenci, so se zbrali pod černo-rumeno zastavo *ponosno Avstrijance*. Premagani so bili, to je res, njih čast pa je bila veči ko premagavcova, oni so sami v bran se postavili tačas vsigamogočnimu vitezu Napoleonu, in celi Evropi z njim proti Avstriji zedinjeni.

Pogumnost armade in zvestoba deržavljanov je od domovine vernila že hudo žugajočo pogubo. Pač koristno je, se večkrat na pretekle leta posebno pa na 1809 ozirati, da bi se iz čistiga vira tistih prigodb nadušili prave avstrijske domoljubnosti, ker v prihodnje nam je treba bo.

(Dalje sledi.)

Austrijansko cesarstvo.

Štajarska.

Iz Celja. Drugi dan t. m. so se pri tukajšni deželni sodni porotne sodbe začele, ki bojo nar manj 3 tedne terpele, ker je že 10 okrivčenih za poroto določenih, in zna biti, da še kakošen pristopi. Sedanji so: Anton Dobrave, Anton Hrastnik, Luka Nimiušek, Martin Einfalt: vsi štirje požiga obdolženi; perviga zagovornik je g. dr. Forreger, družiga g. avskultant Weinhardt, tretjiga g. avskultant Putschko, četertiga g. adjunkt Ribič; — za temi prideta pred poroto Reza Rotter

in Grega Lubej, obdolžena hudodelstva golju-
fije, da sta krivo pričala; zagovornik Rottarce,
je g. asesor Hochberg, Lubeja pa g. dr. For-
reger; — za tema bo stal pred sodbo Jožef
Weiss zavolj ropa, zagovornik bo g. avskul-
tant Webenau, — potem tudi zavolj ropa Ja-
nez Gerbič in njegovi tovarši; zagovornik bo
g. adjunkt Ribič; — potem pride Jožef Her-
ga, obdolžen posiljene nečistosti, zagovornik
še ni določen; — in poslednjič Ana Alexan-
der, obdolžena umora; zagovornik bo g. dr.
Forreger. Nar važniši obravnava bo gotovo
ta z Ano Alexanderjevo, ktera je strašna
hudodelstva — ktero le slišati že človeka gro-
za obide — obdolžena, da je v Marburgu za-
poredama svoje reditelje, ki so jo kot svo-
jiga lastniga otroka k sebi vzeli, zavdala, da
bi jih podedovala (poerbala) bila in potem
svoji ljubezni zadostila! Strašno hudodelstvo,
ako otrok nar svetejši dolžnosti do svojih star-
šev tako grozno zataji, da kaj taciga storiti
zamore — strašnejši pa še, ako vidimo mlado,
še le 20 let staro zalo dekle prebrisane glave
in boljšiga stanu tako zaverženo! Ta sodba
ne bo le za Maliborane, med kterimi se je
lani to hudodelstvo pripetilo, temuč za celo
Štajarsko deželo posebno znameniva, in berž
ko ne bo pri ti sodbi, ktera bo gotovo več
dni terpela, naša porotnica pretesna. — Neka
druga tudi znameniva sodba, zlasti za Ljubljan-
čane, ktere zlo zadeva, pa ne bo prišla pred
poroto, ker je nadsodija sklenila, da ni vzro-
ka za daljno sodniško nasledbo, v kteri zade-
vi je slavnoznani zagovornik g. dr. Forreger
zopet svojo bistrumnost in pravoslovsko iz-
verstnost očitno dokazal, — pa je tudi nena-
vadne nagibe k temu imel. — Porote predsed-
nik je tabart tukajšne deželne sodnije pred-
sednik g. Jožef Rak izvoljen, njega namest-
nik pa sodije svetovavec g. Kopper — oba
rojena Slovenca, znata tudi slovenski jezik.

(Novice.)

Horvaška.

Osoda „Domobrana“ je gotova, 5. junija je
bilo g. Bogoviču, prihodnjemu vrednika Do-
mobraha od banove vlade povedano, da izha-
janje Domobraha od popečiteljstva (minister-
stva) ni dopuščeno.

Avstrijska.

Nadvojvoda Štefan, čegar ljubezen do otrok
je že od prej znana, se v svojih posestvih na
kmetih veliko z poboljšanjem ljudskih učilnic
peča. Novinarji pravijo, da k spraševanjem
hodi, učence in učenike spodboda, ki v viso-
cim kraljeviču svojega dobrotnika ljubijo in
častijo.

* Cesar so obljubili F. M. Radeckimu jesen
v Verono priti, da bodo zraven, ko se bodo
armade vadile in sicer se bo tudi tabor z no-
vimi šotori takrat ustanovil. Knez Windisch-
grätz in Hess sta 2. t. m. v Varšavo prišla,
kjer je nju Car v Grad Lazienki na kosilo
povabil.

* Novi minister kupčije, obertnije in javnih
stavb, vitez od Baumgartner, je poslal raz-
glas na vse predstojnike vradni, ki so njemu
podveržena, v kterem naznani, da je minister-
stvo prevzel in tirja, da naj mu pomagajo ve-
liko nalogo doverševati.

* Ban Jellačić je iz Napajedla na Dunaj
prišel, od kodar se bo kmalo v Zagreb podal.

* Protestantških šol je na Avstrijskem
16, v kterih se 2267 otrok uči.

* „Dunajski cerkveni časnik“ piše, de je č.
g. Dr. Knobleher 4. t. m. Dunaj zapustil in se
čez Monakovo v Rim podal. Mesca oktobra
misli že do Chartuma priti. Ministerialnima
svetovavcema g. Mešutarju in g. Kollerju gre
posebna hvala, ker sta si prav goreče za po-
spreh misiona prizadevala. Cesarska akademija
na Dunaji je Dr. Knobleherja z vsim fisikalnim

orodjem previdila, ter ga prosila, de naj ji
svoje izvedke naznani. Kaže se, de je Dr.
Knobleherju, možu svete serčnosti in neomaj-
ljive trdnosti posebno imenitna naloga od pre-
vidnosti božje dana. (Dan.)

* *Deržavni dohodki in stroški perve kvatre
leta 1851 v vsih kronovinah avstrijskega
cesarstva.*

Deržavni dohodki:

	gold.
Direktni davki	16,068,592
Indirektni „	25,403,480
Dohodki deržavne vlastnine, gornijstva in denarnijstva	2,299,219
Ostanek plačivne denarnice	2,410,513
Razni redni dohodki	1,307,142

Vsi redni dohodki skupej 47,488,953

Izredni dohodki 5,462,449

Vsi dohodki skupej 52,951,402

Deržavni stroški:

Deržavni dolg	15,224,547
Dvor	1,303,927
Ministersko svetovavstvo	29,521
Ministerstvo zunajnih zadev	444,167
„ notrajnih „	5,915,176
„ vojaštva	36,901,050
„ denarstva	4,088,435
„ pravosodja	6,833,823
„ uka in bogo- častja	1,711,410
„ kupčije, obert- nije in javnih stavb	7,558,456
„ kmetijstva in gornijstva	582,326

Vsi stroški skupej 77,563,451

in sicer redni 47,805,764

in izredni 29,757,687.

Iz tega se vidi, da je bila za 24,612,049
gold. več stroškov kakor dohodkov.

Tirolska.

V T . . . na Tirolskem je fajmošter, kte-
rimu so dobri kmetje vedno desetino odrajto-
vali. Neki siromaški kmet, kteriga je Bog
bolj z otroci, kakor z njivami in travniki ob-
daril, je tudi vsako leto svojo dolžnost po-
šteno dopolnil. Kar pride enkrat neprevidama
in reče: Preljubi gospod oče, vselej sim vam
zvesto odrajtoval, desetino, pa jo bom tudi
dans. Gospod Bog me je z desetim detetam
obdaril, torej vam ga tukaj za desetino per-
nesem. Gospodu duhovniku se je ta ponudba
mogla o začetku čudna zdeti, vendar vzame
maliga pobiča kakor desetino, kteri rase in
se prav dobro obnaša pod skerbno obrambo
svojiga noviga očeta.

Moravska.

Rusovski car je okoli 50,000 gold. dobre-
ga denarja v Olomucu v dar zapustil. Raz-
delil je tudi zraven čez 100 carskih ruskih
redov. V Varšavo se je potem v lepo okin-
čanem vozu železnice podal, od kterega vsi,
ki so ga vidili, terdijo, da je čudež lepote.
Znotraj z rudečim domastom oblečen in z rav-
no tacimi zagrinjali olepšan je poln zlata.
Vtegnul bi milijon goldinarjev veljati.

Slovaška.

V Košicah se ima rusinska cerkev in šola
sozidati. — Tudi se okrog tega mesta slabe
ceste marljivo popravljajo. Vino kaže prav
dobro.

Dalmacia.

„Pravdonoša“ naznani iz Skadra, da je 23.
maja c. k. krožni svetovavec, dr. Petranović
od njegovega veličanstva, ruskega cara, mno-
go vreden brilantni perstan za podaritev pre-
stave avstrijskega deržavlanskega zakonika
v serbski jezik prejel.

Tuje dežele.

Bosna.

Volitev novih poveljnikov v terdnjavah ta-
kraj Une je Turkom v Krajni pogum vzela.

Černagora.

26. pr. m. se zbere okrog 500 Černogor-
cev iz Gluhoga Dola, in iznenada napadejo
selo Spič v Arbanii turški, da po svojim obi-
čaju obropajo koga ali kogar osvetijo. Počne
se hudi boj, in poslednjič se morajo Černo-
gorci umakniti brez da bi bili svoj namen
dosegli.

V boju sta padla dva Černogorca in jeden
Spicanin, in ranjen je bil jeden Spicanin in
trije Černogorci. Boj je bil na turškeje zemlji.

Turška Serbska.

Vsi škofje knezovine Srbije so se 1. maja
(po starem računu) v Belgradu v posvetova-
nje zbrali.

* Iz knezovine se v „Slov. novine“ piše,
da se ondi ena stranka zlo trudi gibanje v
prid Miloša Obrenovića zbuditi.

Nemška.

V vasi Bösenbrunn, pri Oelsnitzu v Sakson-
skem se je devetlet star deček obesil. V živ-
ljenju ni bil ravno preveč poreden. Skazalo
se je po preiskovanji, da se je sam in prosto-
voljno umoril. Tej prigodbi se vse grozno
čudi, ker nihče se ne spomni tako mladega
samomorivca. Sploh se je v Saksonskem v
poslednjem času število samomorivcev po-
množilo.

* Sliši se, da se bodo v Frankobrodu po-
slanci zveznih vladarjev skoraj posvetovali o
narodni straži. Ni dvomiti, da se bode skle-
nulo, narodno stražo razpustiti. Vlade si bodo
prideržale narodno brambo ustanoviti. Na Av-
strijskem je od narodne straže že tako ko-
maj sled.

* V Munakovem je bil kmet za pričo k po-
rotni sodbi poklican. Kmet pristopi in se vsta-
vi pred mizo, kjer so ležale „corpora delicti.“
Predsednik mu reče: da naj se za mizo vstopi.
Kmet pa naglo pod mizo zleze in kuka spod
nje, da se mu vse kolikor se more, smeja.
Kmet je namreč predsednika krivo razumel in
je zavolj tega pod mizo zlezel.

Azija.

Zve se, da se pri Kantonu puntarji carski
vojski krepko v bran stavijo. Osvojili so si
neki Kwangsi, glavno mesto provincije Kwei-
lin-Fu. Zdaj imajo kos dežele v oblasti, ki
je tolik, kolikoršna je Angleška.

Ljubljanski novičar.

Za mesto učenika na spodnji rečni (realni)
šoli v Ljubljani je bilo pretekli teden v Lju-
bljani, Dunaju, Gradcu in Celjovcu izpraše-
vanje (konkurz). V Ljubljani so se 4 gospodje
temu izpraševanju podvergli, 2 svetna, 2 du-
hovna; prašanja so bile ravno tako lepe, kakor
obširne. 1. prašanje je pilo: naj se razloži
razloček med glagoli (Zeitwörter) nemškiga
in slovenskiga jesika? 2. Kako naj učenik pri
učenju spisovanja listov ravna? 3. Kratek go-
vor na železo. 4. Zapopadek decimalniga dro-
biža naj se iz bitstva dekadne številne sosa-
vine dokaže. 5. Zrajt poveršine in telesnine
krogle naj se učencam razjasni. 6. Popis Krajn-
ske kronovine z oziram na gore, vode in na-
torne znamenitosti. 7. Osnova električniga
telegrafa naj se razloži. 8. Popis važniših
strupenih zelišč.

* Slavnoznan gospod arhivar, Ivan Kukulje-
vič, načelnik društva za jugoslavensko po-
vestnico, je včeraj v Ljubljano prišel.

LEPOZNANSKI LIST.

Kuliferda.

Burke v jednom djanju.

(Iz češkega.)

(Dalje.)

Prizor deveti.

Gospa Dominikova. Prejšnja.

Rez. Tu je nek gospod, ta hoče imeti čast —

Gospa D. Imam morda veselje, gospoda Gromskega —

Kar. Gromski sem s telesom in dušo.

Gospa D. Stokrat vas Bog primi, uže sem vas nepoterpežljivo pričakovala.

Kar. Vsi vragi, vi stara trapa (avša) se daste tako za nos voditi od moje sestre.

Gospa D. Kako imam to razumeti.

Kar. Kako imate to razumeti, vsi vragi?

— Tri merzutosti ste mi napravili — prvič: da mojega strica Terčka ubijem, — drugič: da vašega moža skozi okno veržem — in tretjič: da vam berhko odzvonim —

Gospa D. Rezka, za vse te prosim, ne hodi preč od tod!

Kar. Vaš mož se je prederznil reči, da je svojo hčer mojemu stricu Terčku obljubil, in da mu jo da. Vsi vragi, če je taka, mu je danas solnce sijalo slednjikrat.

Gospa D. To vas tedaj merzi?

Kar. Merzi? vsi zlodji — to bi me imelo

merzeti? — Celi svet sem prehodil po kopnem in po morju, bil sem v devetdesetih bitvah, in pri sto in šestdesetih bojih. V turški vojski smo jemali mesto, tam so me vjeli in me sužnja v Carigrad odpeljali; kadar sem iz ječe usel, sem prederl v serail sultanov, potle sem tudi Dardanele s vlastno roko preobrnul, in tu bi se imel nad tako druhal-jo merzeti?

Gospa D. Za Boga, le vpokojite se, tu se vam ni ničesa bati.

Kar. Bati? vsi vragi! jaz se bati? — Vi se morate bati, ne jaz. Sto milijonov vragov, z tretjega dela sveta pridem, da bi vašo hčer, to motovilo, za ženo vzel, in med tim jo je ta capin (cunjec), vaš mož, drugemu obljubil. Ko bi bil tu, to bi ga —

Rez. Ali milostliva gospá —

Gospa D. Ne hudujte se tako —

Kar. Da bi se ne hudoval? — Kaj ne vidite, da se vam k volji premagam, da bi moja zlost na dan ne vdarila? Vi morate biti grozno bedasti, da tega ne zapazite. Vsi vragi, ko bi se razhudil, bi se vi čudila. — Vi se ne bojte, ali nad vašim možem se bom zmaščeval; že ga zgrabim, ga zmačkam —

Rez. (Gospoj) Skusite gospa teta, da si ga s glave spravite.

Gospa D. To ne more biti. Gospod Gromski, dajte si dopovedati, moj mož je dober človek, jaz morem s njim delati kar hočem. Da bi ga

pokaznila, ker je brez mojega znanja hčer vmožiti hotel, jo morate na vsako vižo vi dobiti.

Kar. (za-se) ko bi sam rogati prišel, ona ga bode hotela za zeta. (Njej) O jaz se poznam, dobro se poznam — ako se mi vaš mož še enkrat prikaže, gorje mu. K njegovi sreči mi na misel pride dobro sredstvo. — Vaše hčere še nisim vidil, tudi je še nimam rad, zato vam dam raji vašo besedo nazaj, le da bi to nesrečo odvernul —

Gospa D. Verjemite mi, gospod zet, nobena nesreča se ne bo zgodila. Kar k pravniku pojdem, in dam svatbine pisma storiti — moj mož je mora podpisati preden gospod Terček pride —

Kar. Kako? vi se mi zupate oporekati? Povem vam, da —

Gospa D. Pustite, le pustite, vse se dobro izide! —

Rez. Ali ko gospod Gromski sam odstopil tedaj bi jaz mislila —

Gospa D. Da bi jaz mojemu možu po volji ravnala. Lep svét!

Rez. Pa bi bilo vender boljši —

Gospa D. Da bi jezik za zobmi deržala. —

Kar. Zastonj! vse zastonj.

Gospa D. Sem koj spet tukej, gospod zet, (odide.)

(Dalje sledi.)

Odgovorni vrednik: *Dragotin Melcer.* — Založnik in tiskar *Jožef Blaznik.*

Vradni list št. 33.

Št. 5094.

Proglas.

(107.) c 1

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice pozove sledeče osebe svoje zaznamovane spise deloma vlagne pisma in njih doklade, deloma račune v šestih mescih pri tukajšnjem sodništvu vzeti, ker bi se sicer moralo po § 3 in 6 podučjenja v visoki sodniški vpeljavi od 24. oktobra 1849 ravnati.

A. Tožbe.

- Gospod Alojs svoboda od Apfalterer, posestnik grajšine Križke in Kamniške in za zastopnika pristopivši Dragotin Wasič zoper Lorenca Sevra iz Čerenuč tožba za plačilo zastale brodnine, ki znese 308 gold. 4½ kr. in nje spoznaje od leta 1829 noter do zdaj.
- Andrej Cunder iz Most zoper občino Moste po gospodu dr. Wurzbachu tožba za spoznanje pašne pravice v občini Brinju in v Borštu.
- Janez in Jera Robas iz Cirkelj zoper Valentina Žiberta iz Srednjih Gameljnov tožba za odmerjenje tirjatve iz pogodbe od 24. marca 1819, ki znese 644 goldinarjev.
- Ana Koderman Jera in Katarina Bedenk, Mina Pekle, udovala Novakova, Valentin Sirknik v imenu njegovih nedoraslih otrok, potem Jožef Pekle, kakor oskerbnik nedorasle Terezije N. po dr. Lindnerju zoper gospoda dr. Ovijsača, kakor kuratorja zapustnine Simona Šušteršiča tožba za drugo četert Antona Erbežnikoviga travnika na Blatu dolžne najemnine, ki znese 125 gold. 9 kr.

B. oskerbniški računi.

- Sirotk Jurja Želesnikarja iz Izke vasi od leta 1818 do leta 1824.
- Sirotk Matevža Šircelna iz Studenca od leta 1820 do leta 1823.
- Otrok Miha Smoleta iz Jezera.
- Sirotk Jakoba Verbiča iz Zapuž od leta 1824 do leta 1829.
- Sirotk Jurja Zimermana iz Rudnika od leta 1825 do leta 1831.
- Sirotk Jožefa Mayca iz Planince za leta 1828, 1829 in 1830.
- Otrok Janeza Semeta iz Zadvara za leti 1829 in 1830.
- Nedoraslih deklet Neže in Helene Laverca iz Dolne vasi za leti 1829 in 1830.
- Nedoraslih otrok Janeza Žagerja iz Čerenuč za leta 1836 in 1831.
- Sirotk Andreja Vosčarja iz Dobroine za leto 1830.
- Nedoraslih otrok Jurja Šušteršiča iz Svil za leto 1830.
- Nedoraslih otrok Jožefa Košenina iz Koses za leto 1830.

- Nedoraslih otrok Mihela Grata iz Gornjiga Kašlja za leto 1830.
- Nedoraslih otrok Luka Kaiserja po domače Zajca iz Dvora za leta 1830 in 1831.
- Nedoraslih nezakonskih otrok Marka Ahlina, namrec Jere in Marie Jančar od leta 1827 do 1830.
- Nedorasliga Valentina Križnerja iz spodnje Šiške za leto 1830.
- Nedoraslih otrok Mihaela Kosamernika iz Utiče pri Glincu za leti 1829 in 1830.
- Nedoraslih otrok Matija Dobnikarja iz prviga zakona iz Savel za leta 1830 in 1831.
- Nedorasliga Andreja Šušteršiča iz Ladie za leta 1830.
- Nedoraslih otrok Gasperja Gruma iz Panč od leta 1833 do 1838.

C. Sekvestretivni računi.

- 0 mlinu in zemljišu Tomaža Peterlina iz srednjih Gameljnov od leta 1826 do 1829.
- 0 zemljišu Valentina Pezdirja iz Rodenj od leta 1827 do 1830.
- 0 polovici zemljiša Tomaža Šinkovca iz Šuje od leta 1827 do 1832.
- 0 polovici zemljiša Jakoba Armica iz Brezovice od leta 1828 do 1830.
- 0 polovici zemljiša Matevža Kregarja iz Lukovice od leta 1828 do 1830.
- 0 polovici zemljiš Boštjana Podvarčeka iz Dobrove od 1829 do 1831.
- 0 tričertertini zemljiša Valentina Zadrikarja iz Svitec za leto 1829.
- 0 zemljišnim posestvu Andreja Žarjavca iz Visovika za leto 1830 in 1831.
- 0 polovici zemljiša Janeza Merherja iz Šent-Vida za leto 1830 in 1831.
- 0 polovici zemljiša Jožefa Lampiča iz Štepane vasi za leto 1829.
- 0 zemljišu Jerneja Babnika iz Dobrove za leto 1829.

D. Kuratorja račun.

- Jožej Cvajnarja iz Preske kakor kuratorja Jerneja Jenko, po domače Tomazina od tam od let 1829 do 1831.

C. k. okrajno sodništvo ljubljanske okolice

31. maja 1851.

Heinricher.

Št. 1322.

Proglas.

(108.) c 1

C. k. okrajno sodništvo v Terziču naznani, da je v eksekucii gospoda Jerneja Mali-a iz Terziča zoper gospoda Franceta Boštarka iz spodnjih Dupel, zavolj dolžnih 249 goldinarjev 54 krajcarjev po sodniški pogodbi 4. avgusta 1849 št. 875, potem 40 gold. c. s. e. dovolilo v prodajo tretjine zemljiša poslednjiga, ki leži v spodnjih Duplah pod št. 38, v gruntnih bukvah poprejšnjiga prostoviga posestva v Radolci pod št. 3 zapisaniga, potem v prodajo njive Podvevnica, zapisane v gruntnih bukvah pod

št. 17, ki je cenjena 459 gold. 20 kr., in več hišniga orodja, vredniga 5 gold. 41 kr. in dan prodaje je odločilo na 30. junija, 30. julija in 30. avgusta t. l., vsak dan zjutraj od devete do dvanajste ure na mestu prodavniga posestva s pristavkam, de se bodo te reči pri prvi in drugi dražbi le za ali nad cenitno ceno, pri tretji dražbi pa tudi pod to ceno prodale.

Cenitni zapisnik, izpis iz gruntnih bukev in pogoji dražbe se zamorejo vsak dan pri podpisanim sodništvu pregledati.

C. k. okrajno sodništvo v Terziču
24. maja 1851.

Aichelburg s. r.
okrajni sodnik.

Št. 3083. Vradno oznanilo. (105.) c 3

Razpis ministra pravosodja od 12. maja 1851 glede dobe začetja moči notariatniga reda v krajski kronovini. Ker so bili prvi notarji za krajsko kronovino današnjiga dne imenovani, se začetje moči po členu 1. najvišjiga patenta od 29. septembra 1850 št. 366 R. G. Bl. 2. oktobra 1850 naznanjeniga notariatniga reda v vsih odločbah, zavolj kterih se v najvišjim patentu naravnost nič družiga ni odločilo, v imenovani kronovini na 1. julija 1851 odloči.

Št. 1667. Oznanilo. (104.) c 3

Po razglasu visociga c. k. ministerstva kupčije, obertnije in javnih stavb od 10. maja 1851 št. 1015 H. M. bo po sklenjeni pogodbi med kr. pruskim in kr. hanoveranskim nemško-avstrijskim poštnim oskerbništvom hanoveransko kraljestvo 1. junija 1851 nemško-austrijski poštni zvezi pristopilo.

Od tega dneva se bo tedaj z dopisavami, pošiltni pod križnim zavitkam in časopisi na in iz Hanoveranskiga po odločbah nemško-avstrijske poštne pogodbe ravnalo.

Hanoveranske poštne naprave leže vse čez 20 geografskih milj od avstrijske meje.

Za poštne vožnje pošiltnice se je od hanoveranske strani za občenje z Avstrijo Peine kakor nepremakljivo mejno mesto odločilo.

Za Avstrijsko so odločene glede vožnopoštne pošiltnice Ostrava, Seefeld in Toplice. Pismenina se ima za vožnopoštne pošiltnice na ali iz Hanoveranskiga od 1. junija t. l. vedno po odločbi nemško-avstrijske poštne zveze plačevati.

To se dopisavcem naznani, da se vedo po tem ravnati.

C. k. poštno vodstvo
Ljubljana 29. maja 1851.

Hofmann s. r.